

Merikalastajan sanakirja - Leader hanke

Tiedote Merikarvian Joululehteen 2016

Juhani Mellanoura ja Lasse Lovén

Merikalastajan sanainen arkku avautuu ja tallentuu

Merikarvialla puhutaan vanhoista kalapaikoista. Selkämeren Ystävien ja Merikarvia-seuran haastattelijat ovat kuluneen vuoden aika keränneet ja nauhoittaneen merikalastajien ja heidän jälkeläistensä muisteluksia. Tutkijat tapasivat liki neljäkymmentä kalastajaa. Yhdistysten yhteisenä tavoitteena on valmistaa Merikalastajan Sanakirja, johon liittyy karttatietoa vanhoista kalapaikoista ja niiden nimistöstä. Kalastajien kertomukset tuovat esiin arvokasta muistitietoa kalastuksen välineistä, saaliista, kalastuksen vaativista olosuhteista ja kiinnostavista sattumuksista.

Yhdistysten yhteinen kalastuskulttuurihanke käynnistyi vuoden 2016 alussa, kun Pohjois-Satakunnan LEADER-ryhmä ja Satakunnan ELY-keskus myönsivät hankkeelle tarpeellisen tukirahoituksen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta. Kalastajien sanakirjan kerääminen nähtiin erittäin ajankohtaiseksi, koska ammattikalastus on taantunut, pyyntimuodot ja kalastusvälineistö muuttuneet ja vesillä liikkumista, pyyntitapoja koskevat termit ovat tarpeettomina jäämässä pois käytöstä.

Merikalastajan Sanakirja tallentaa Merikarvian kalastajan omaperäistä arkikieltä. Sanakirjassa avutuvat muualla liki tuntemattomat sanat kuten esimerkiksi knipparikoukku, routapyynti, liiki, prekata, prenkata, prinkata, hyydätä, prakku, skärppi ja konspeli. Pyyntitapojen ja pyyntitekniesten yksityiskohtien ohella tuodaan esille kalastajille tärkeitä paikallisia ruotsinkielien sävyttämiä verbejä, mutta myös kalastajille tärkeää luonnonympäristöä, merimaisemaa ja linnustoa.

Talkootyönä tehtyjen haastatteluiden avulla saatiin selkoa edeltäneiden sukupolvien saarille, yksittäisille kiville, matalikoille ja kalapaikoille antamia nimityksiä. Kartoille paikallistettiin lähes tuhat kalastajien tuntemaa kohdetta, jolla on nimi ja tarina. Kaikkien vapaasti käytettävissä olevana tuloksena hankkeen asiantuntijat valmistivat älypuhelimessa ja tietokoneessa toimivan kartan, josta kalastajan tuntemat paikat, niiden nimet ja tarinat löytyvät.

Merikalastajan sanakirja ja sen tuottama ilmainen karttapalvelu on kaikkien kalastajien ja retkeilijöiden apuna vesillä liikuttaessa. Karttapalvelu monipuolistaa Selkämeren kansallispuistoon ja Merikarvian rannikolle suuntautuvien matkailijoiden palvelutarjontaa. Älypuhelimien kartan avulla matkailuyrittäjien on kätevä suunnitella vene- tai kanoottiretkiä niin, että reitin varrella voi pysähtyä valitsemissaan mielenkiintoisissa kohteissa.

Hankkeen tiedonkeruuseen on talkoohengessä osallistunut kymmeniä ammattikalastajia, heidän jälkeläisiään ja muita kalastuskulttuuriin perehtyneitä merikarvalaisia. Merikarvia-seuran jäsenten, erityisesti Juhani Aallon, tekemä talkootyö sanakirjan aineiston keruussa on hankkeen toteuttamisessa ollut keskeinen. Tämän artikkelin kirjoittajat ovat asiantuntijoina vastanneet aineiston analyysistä ja hankkeen tulosten raportoinnista. Noin kolmenkymmenen haastattelun

kirjoitusasu on pyritty säilyttämään puheenomaisena, niin että niistä välittyy kalastajien kieli ja murre. Lisätietoja Merikalastajan sanakirjasta ja karttapaikoista löytyy Selkämeren Ystävien kotisivulta: www.selkamerenystavat.fi.

